

FIȘA MĂSURII 5/3A

Denumirea măsurii - “Sprijin pentru cooperarea pe orizontală și verticală între actorii din mediul rural pentru organizarea de lanțuri scurte și piețe locale”

CODUL Măsurii - Măsura 5 / 3A

Tipul măsurii: X INVESTIȚII
 X SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. **Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

Conform analizei SWOT, în teritoriul există o mare fragmentare a sectorului agricol în exploatații mici care nu sunt competitive și nu au capacitatea necesară (din punct de vedere informațional și financiar) de a se dezvolta. **În ciuda potențialului de procesare a produselor din lapte și carne, precum și a legumelor și fructelor, industria alimentară este aproape inexistentă.** În microregiune există doar 2 mici unități de prelucrare și conservare a carniilor, o unitate de prelucrare și conservare a legumelor și câteva unități mici de fabricare a pâinii, prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie. Studiul “Potential agricol și procesare” realizat de MADR pentru elaborarea PNDR 2014-2020 la nivelul tuturor UAT din mediul rural indică un **potențial ridicat în majoritatea UAT care fac parte din microregiune, pentru următoarele categorii de produse agricole: prelucrare cereale și oleaginoase, colectare și procesare lapte, abatorizare bovine, ovine și caprine, prelucrare carne bovine, porcine, ovine și caprine.**

În contextul lipsei facilităților de colectare, depozitare, ambalare, procesare și comercializare a produselor agricole, fermierii din zonă se confruntă cu probleme majore legate de dezvoltarea fermelor și de incapacitatea de valorificare eficientă a produselor agricole pe lanțuri scurte și piețe locale.

În concluzie, în cadrul acestei măsuri, se acordă sprijin financiar pentru a facilita cooperarea între actorii implicați în sectorul agricol, pentru crearea de lanțuri scurte și piețe locale pentru a-i ajuta să depășească și să aplaneze problemele legate de dezvoltarea fermelor sau provocările legate de mediu. Crearea de lanțuri scurte de la producător la consumatorul final va promova entitățile care colaborează pentru identificarea unor soluții noi. Produsele, practicile și procesele noi reprezintă principalele motoare pentru inovare și pentru diversificarea activităților agricole. Analiza SWOT evidențiază lipsa reală a factorilor care să stimuleze astfel de rezultate în spațiul rural al teritoriului. Această situație generează un efect negativ asupra valorii adăugate și asupra viabilității afacerilor din spațiul rural. Printre exemplele care evidențiază impactul negativ al acestei situații se numără: o gamă limitată de produse agro-alimentare recunoscute la nivel european, un nivel mai scăzut al productivității

la nivelul fermelor și al sectorului de procesare, precum și al activităților de diversificare și de marketing.

În teritoriul GAL TO există un **potențial încă nevalorificat, de recunoaștere și promovare a mărcilor locale prin includerea acestora în schemele de calitate UE**. Fata de anul 2012, cand erau înregistrate în registrul de atestare a produselor tradiționale 110 produse tradiționale care proveneau din Tara Oasului, odata cu schimbarea metodologiei de atestare a produselor tradiționale, pana la sfarsitul anului 2015, au fost inregistrati **doar 2 producatori, cu un numar total de 10 produse traditionale (6 produse din categoria “Paine, produse de panificatie si patiserie” si 4 produse din categoria “Bauturi”)**.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală

- a) favorizarea competitivitatii agriculturii
- a) asigurarea gestionarii durabile a resurselor naturale si combaterea schimbarilor climatice
- b) obtinerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca

Obiective specifice ale masurii

Crestrea valorii adugate a produselor si implicit a competitivitatii exploatiilor prin:

- a) cooperarea in vederea procesarii in comun a produselor in lantul scurt
- b) cooperarea in vederea depozitarii si ambalarii in comun a produselor in lantul scurt
- c) cooperarea in vederea organizarii vanzarii pe piata locala
- d) cooperarea in vederea promovarii legate de aceasta activitate si identificarea clientilor finali

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013

P3: Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

Pe langa prioritatea principala, prin abordarea inovativa a proceselor de lucru, masura mai contribuie si la alte prioritati:

P1: Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale

P2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

P4: Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură

P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Măsura corespunde obiectivelor art. 35 Cooperare alineatul 2, punctul d) cooperare

orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în vederea stabilirii de lanțuri scurte de aprovizionare și de piețe locale și a dezvoltării acestora și **punctul e** activități de promovare pe plan local legate de dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale; **punctul e**) activități de promovare legate de lanțurile scurte și piețele locale .

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 3A îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Inovare:

Sprijinul pentru finanțarea realizării unei rețele pe lanțul scurt și finanțarea investițiilor comune prezintă abordarea complexă a problematicii cooperării în domeniul agricol, procesare, promovare și valorificarea produselor agricole primare.

În cadrul acestei măsuri vor fi încurajate acele tehnologii și echipamente cu un caracter inovator, care vor conduce la utilizarea, la o scară mai largă, a tehnologiilor moderne.

- Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice:

Sprijinirea procesării și vânzării produselor agricole primare și prelucrate în cadrul unui lanț scurt vizează reducerea amprentei asupra mediului prin încurajarea de noi metode de producție a produselor agroalimentare, de păstrare, prin creșterea siguranței alimentare, prin adaptarea produselor la cerințele pieței locale și prin reducerea emisiilor de carbon datorată scăderii distanței de transport.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: masura M2/1C; M4/2A; M7/6B

Sinergia cu alte măsuri din SDL: Nu este cazul

2. Valoarea adăugată a măsurii

- creșterea valorii adăugate a produselor și serviciilor prin aplicarea procesării, depozitării, ambalării și vânzării către clienții finali
- rezolvarea unei nevoi a teritoriului (creșterea competitivității sectorului agricol) pentru mai mulți beneficiari direcți în același proiect și implicit și pentru mai mulți beneficiari indirecti
- schimbarea mentalității actorilor locali în sensul aprecierii lucrului în comun și formelor asociative
- patrunderea pe piețele locale a unor produse de calitate
- sprijinirea actorilor din lanțul scurt pentru certificarea produselor prin schemele de calitate

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulamentul nr. 1305/2013 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul nr. 1303/2013 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul nr. 1407/2013 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul nr. 807/2014 cu modificările și completările ulterioare;
Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (UE) nr. 178/2002 din 28 ianuarie 2002 care stabilește principiile generale și cerințele legii alimentelor, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentelor și procedurile privind siguranța alimentelor
R (UE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare

Legislație Națională

Ordonanța nr. 37/ 2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice cu completările și modificările ulterioare.

Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției cu completările și modificările ulterioare

Legea nr. 566/2004 a cooperăției cu completările și modificările ulterioare.

HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului cu modificările și completările ulterioare.

Ordinul nr. 135 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private cu completările și modificările ulterioare.

Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor

Ordinul nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației cu modificările și completările ulterioare

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

PARTENERIATE constituite în baza unui **ACORD DE COOPERARE** format din minim doua entitati și în a cărui componență să fie cel puțin un partener din categoriile de mai jos :

- Fermieri, cooperative, grupuri de producatori;
- Microîntreprinderi și întreprinderi mici;
- Organizații neguvernamentale;
- Consilii locale;
- Unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică.

Parteneriatul poate fi constituit și din persoane fizice, cu condiția ca liderul de proiect să fie cel puțin PFA, II, IF (înființate în baza OUG nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare).

Beneficiari indirecți (grup țintă):

- Populația locală
- Întreprinderi și societăți comerciale din domeniul turismului și alimentației publice, sanatate, educatie etc.

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (CE) nr. 1305/2014.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile

- Cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în vederea stabilirii de lanțuri scurte de aprovizionare și piețe locale inclusiv investițiile legate de acestea
- Activitățile de promovare pe plan local legate de lanțul scurt și piața locală

Operațiunile de mai sus vizează implementarea de proiecte a căror tematică promovează metode de vânzare a produselor agricole și alimentare de la producător până la consumatorul final, printr-un singur intermediar. Produsele pot fi vândute printr-un lanț orizontal (produsele de la mai mulți producători se adună într-un “cos” pentru consumatorul final care poate fi persoană fizică sau juridică - pensiuni, cantine etc) fără a fi procesate, sau procesate (în prestare de servicii) și apoi vândute către consumatorul final. Procesarea în lanț se poate realiza de către mai mulți producători în același punct sau de fiecare producător în ferma proprie pentru mai multe produse.

Produsul obținut va fi livrat consumatorului final. În lanț pot fi realizate după caz, activități de depozitare, ambalare, etichetare.

Produsele se pot vinde și pe o piață locală (maxim 75 km) după ce urmează lanțul scurt. Activitatea de promovare este legată de aceste două operațiuni.

Prin această măsură se acordă sprijin pentru costurile de cooperare care constau în: costuri de organizare a cooperării și costuri directe ale proiectului, respectiv cele care rezultă din planul de afaceri, de obicei cele de investiții. Înființarea parteneriatelor și realizarea planului de afaceri va fi susținută prin altă măsură.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul va depune un acord de cooperare care face referire la o perioadă de funcționare cel puțin egală cu perioada pentru care se acordă finanțarea; (durata de implementare a proiectului)
- Solicitantul implementează planul de afaceri/marketing/studiul de fezabilitate aprobat
- Partenerii care sunt fermieri își desfășoară activitățile agricole într-una din unitățile administrative - teritoriale din teritoriul GAL
- Solicitantul are obligația de a prezenta dovada cofinanțării dacă intensitatea va fi sub 100%
- Solicitantul are obligativitatea întreținerii/mentenantei investiției pe perioada aferentă (minim 5 ani de la ultima plată)

8. Criterii de selecție

- Principiul reprezentativității cooperării, respectiv numărul de parteneri implicați
- Principiul structurii adecvate de parteneriat, pe baza obiectivului proiectului
- Principiul valorii adăugate (parteneriatele care produc și comercializează produse cu valoare adăugată mare - ecologice, care participă la scheme de calitate, produse din sistemele agricole HNV, etc.)
- Principiul “piețelor locale”
- Principiul diversității activităților implicate

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în ghidul solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Acolo unde investiția vizează prima vânzare a produsului, dacă nu se regăsește sub incidența unui articol din regulament intensitatea sprijinului va fi stabilită de parteneriate astfel:

- pentru operațiunile generatoare de venit: până la 90%;
- pentru operațiunile generatoare de venit cu utilitate publică - până la 100%;
- pentru operațiunile negeneratoare de venit: până la 100%.

30% din valoarea totală a proiectului incluzând costurile de consultanță și proiectare (10%) vor fi costuri de funcționare a rețelei.

Acolo unde investițiile din planul de afaceri se realizează din alte fonduri, proiectul va acoperi doar costurile de funcționare.

În cazul în care investiția intră sub incidența altui articol din regulament, se aplică rata maximă relevantă a sprijinului.

Valoarea proiectelor: maxim 200.000 euro

Intensitatea s-a stabilit conform Anexei II reg 1305/2013 acolo unde operațiunile se regăsesc în regulament (pentru investițiile din planul de afaceri) și de către parteneriat pentru cele care nu se regăsesc. Pentru operațiunile generatoare de venit s-a stabilit 90% deoarece potențialii beneficiari nu au resurse proprii suficiente.

10. Indicatori de monitorizare

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare
------------------------	---------------------------

2A Indicator specific	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători - 10 exploatații
Indicator suplimentar	Număr de locuri de muncă nou create - 3 locuri de munca
Indicator suplimentar	Cheltuieli publice totale 285.965.03 euro
Indicator suplimentar	Numarul de operatiuni de cooperare - 5